

Campanula carpatica

Foto: Harrie de Vries

Nomenclatuur/Etymologie

De geslachtsnaam *Campanula* is afkomstig van het Latijnse woord *campana*, dat 'klok' of 'bel' betekent. De verkleiningsvorm *campanula* betekent 'klokje' en verwijst naar de kenmerkende klokvormige bloemen van deze planten. De soortaanduiding *carpatica* is een geografisch epitheton dat letterlijk 'uit de Karpaten' betekent, verwijzend naar de bergketen in Midden- en Oost-Europa waar de soort van nature voorkomt. De Nederlandse naam voor de plant is dan ook Karpatenklokje.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com
Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com
Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl
Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Taxonomie

Campanula carpatica is een overblijvende kruidachtige plant die behoort tot de orde Asterales. Het is een botanische soort die veel wordt gebruikt in tuinen en is geassocieerd met de volgende kenmerken:

- *Rijk*: Plantae (Planten)
- *Orde*: Asterales
- *Familie*: Campanulaceae
- *Geslacht*: *Campanula*
- *Soort*: *Campanula carpatica*

Synoniemen

Hoewel *Campanula carpatica* een breed erkende naam is, zijn er in het verleden en in andere botanische classificaties verschillende synoniemen gebruikt, vaak om variaties in vorm of beharing te onderscheiden. Enkele heterotypische synoniemen zijn:

- *Campanula carpatica* subsp. *turbinata* (Schott, Nyman & Kotschy) Nyman
- *Campanula dasycarpa* Schur
- *Campanula reniformis* Schur
- *Campanula turbinata* Schott, Nyman & Kotschy
- *Neocodon carpaticus* (Jacq.) Kolak. & Serdyuk.

Variëteiten en Cultivars

Vanwege zijn populariteit als rots- en borderplant zijn er talrijke cultivars van *Campanula carpatica* ontwikkeld, die variëren in bloemkleur, hoogte en groeiwijze.

- *'Blauwe Clips'* (of *'Blue Clips'*): Een van de meest voorkomende cultivars. Vormt compacte kussens en produceert een overvloed aan helder violetblauwe, open klokken op korte stelen. Zeer rijkbloeiend.
- *'Weiße Clips'* (of *'White Clips'*): De witte tegenhanger van *'Blauwe Clips'*. Vormt dichte pollens met zuiver witte, opstaande, open klokvormige bloemen.
- *'Karpatenkrone'*: Een cultivar die vaak grotere, violetblauwe bloemen heeft dan de soort en een iets hogere en bredere groeiwijze kan vertonen.
- *'Pearl White'*: Staat bekend om zijn parelwitte bloemen en bereikt een iets grotere hoogte, tot ongeveer 30 centimeter.
- *'Pearl Blue'*: Een cultivar uit dezelfde serie als *'Pearl White'*, maar met blauwe tot violetblauwe, open klokken.
- *'Blue Moonlight'*: Een cultivar met een meer zachte, lichtblauwe kleur en een compacte groeiwijze.
- *'Deep Blue Clip'*: Een variant die opvalt door de diepe, donkere indigoblauwe kleur van de bloemen.
- *'Compacta'*: Een benaming die wordt gegeven aan vormen met een bijzonder dichte en lage groeiwijze, zeer geschikt voor rotstuinen.

Familie

Campanula carpatica behoort tot de familie *Campanulaceae*, in het Nederlands de Klokjesfamilie. Deze familie bestaat voornamelijk uit kruidachtige planten die zich onderscheiden door hun typische klok- of buisvormige bloemen en komt wereldwijd voor in gematigde streken.

Hoogte

Dit is een laagblijvende vaste plant. De volwassen hoogte van de soort en de meeste cultivars varieert doorgaans tussen de *10 en 25 centimeter*. Sommige cultivars, zoals de '*Pearl White*', kunnen de 30 centimeter bereiken. Het is een kussenvormende plant die met dunne wortelstokken langzaam breder wordt.

Bloemkleur

De oorspronkelijke kleur van de bloemen is typisch *violetblauw* tot *paars*. De bloemen zijn groot, wijd open en opstaand, in tegenstelling tot veel andere *Campanula*-soorten waarvan de bloemen knikken. Door veredeling zijn er cultivars in diverse tinten beschikbaar, waaronder *helder blauw* en *zuiver wit*.

Bladkleur

De bladeren zijn in rozetten geplaatst, rond tot eirond en hebben een gekartelde rand. De kleur is over het algemeen *middengroen* of soms *licht blauwgroen*. De plant is bladverliezend, hoewel de basale bladrozetten in zachte winters halfwintergroen kunnen blijven.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van het Karpatenklokje valt in de zomer. De hoofdbloei strekt zich uit van *juni tot en met augustus*. Door het consequent verwijderen van uitgebloeide bloemen (*deadheading*) kan de bloei worden verlengd en een tweede, vaak kleinere bloei in de vroege herfst worden gestimuleerd.

Standplaats

Als rotsplant uit berggebieden geeft *Campanula carpatica* de voorkeur aan een plek in de *volle zon* of lichte *halfschaduw*. De ideale bodem is *goed doorlatend*, matig voedselrijk en kan stenige of zanderige elementen bevatten, vergelijkbaar met zijn natuurlijke habitat. De plant verdraagt een licht vochtige grond, maar is gevoelig voor natte voeten, vooral in de winter.

Herkomst

De plant komt van nature voor in de *Karpaten*, een bergketen in Centraal- en Oost-Europa. Het oorspronkelijke verspreidingsgebied omvat delen van de Tsjechië, Slowakije, Polen, Oekraïne en Roemenië. De plant groeit daar in bergweiden en op rotsachtige hellingen.

Soort gewas

Campanula carpatica is een *overblijvende (perennial) kruidachtige vaste plant* die een compacte, kussenvormige groeiwijze heeft. Vanwege de lage groei en de langzame uitbreiding wordt het vaak gebruikt als *bodembedekker* of *rotsplant*.

Vermeerderingswijze

De meest gebruikelijke en betrouwbare vermeerderingswijzen zijn door *zaad* en door *deling* van de pollen. Zaaïen kan in het vroege voorjaar of najaar. Delen van de plant kan het beste in het voor- of najaar gebeuren, waarbij de plant wordt opgegraven en de wortelkluit in kleinere delen wordt gesplitst. Cultivars moeten vegetatief worden vermeerderd (door deling) om de kenmerkende eigenschappen te behouden.

Klimaatzone (USDA-zones)

Campanula carpatica is een zeer winterharde soort, wat kenmerkend is voor planten uit hooggebergtes. De plant gedijt in de *USDA-zones 3 tot en met 8*. Dit betekent dat hij zeer lage temperaturen kan verdragen, vaak tot wel -35°C .

Insecten

De open, klokvormige bloemen van het Karpatenklokje zijn zeer aantrekkelijk voor een verscheidenheid aan bestuivende insecten. Ze trekken met name veel *bijen* en *vlinders* aan. De plant wordt over het algemeen niet ernstig geplaagd door insecten, maar jonge scheuten in het voorjaar kunnen wel gevoelig zijn voor vraat door *slakken* en *naaktslakken*.

Bronvermelding

<https://wilde-planten.nl/karpatenklokje.htm>

https://en.wikipedia.org/wiki/Campanula_carpatica

<https://yarinde.nl/products/karpatenklokje-campanula-carpatica>

<https://www.tuinadvies.nl/plantengids/446/campanula-carpatica>

<https://groeneparadijs.nl/campanula-carpatica>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/Etymologie	<i>Campanula</i> (klokje), <i>carpatica</i> (uit de Karpaten)
Taxonomie	Familie: Campanulaceae, Geslacht: <i>Campanula</i> , Soort: <i>Campanula carpatica</i>
Synoniemen	<i>Campanula dasycarpa</i> , <i>Campanula turbinata</i> , <i>Neocodon carpaticus</i> , etc.
Variëteiten en Cultivars	' <i>Blaue Clips</i> ' (violetblauw), ' <i>Weiße Clips</i> ' (wit), ' <i>Pearl White</i> ' (parelwit), ' <i>Pearl Blue</i> ', ' <i>Karpatenkrone</i> ', etc.
Familie	Campanulaceae (Klokjesfamilie)
Hoogte	10 tot 25 centimeter
Bloemkleur	Violetblauw tot paars (ook wit en helder blauw in cultivars)
Bladkleur	Middengroen tot licht blauwgroen
Bloeiperiode	Juni tot augustus (verlengbaar)
Standplaats	Volle zon of halfschaduw, goed doorlatende, matig voedselrijke grond
Herkomst	Karpaten (Midden- en Oost-Europa)
Soort gewas	Overblijvende kruidachtige vaste plant (rotsplant/bodembedekker)
Vermeerderingswijze	Zaad, delen van de pollen
Klimaatzone (USDA-zones)	USDA 3 tot en met 8
Insecten	Trekt bijen en vlinders aan; jonge scheuten gevoelig voor slakken

Campanula carpatica 'Karl Foerster'

Foto: Harrie de Vries